

Kuidas ühiselt taastuenergiast kasu saada?

Taastuenergia suuremat tootmist ja laialdasemat kasutuselevõttu pooldavad kõik. Lahku kipuvad arvamused minema siis, kui on vaja leida selleks kõige sobivamad asukohad. Eelmisel aastal kerkis päikeseparke üle terve Eesti ning äkitselt oli elektritootmine liikunud Kirde-Eestist üle terve maa. Lisaks hakkasid kogukondadega sidemeid looma tuuleenergia arendajad. Justkui üleöö peame end kurssi viima kilovattide, megavattide, liitumisvõimsuste ja tiivikulabade suurustega.

Kuidas selles virvarris leida vastuseid enda küsimustele ning kas otsustama peab kohe? Taastuenergeetika on õige asi, mille suunas liikuda, aga kuidas mina, tavaline inimene, saan siin kaasa lüüa? Kas kohalike elanike roll piirdubki vaid planeerimisteadete lugemisega?

Just sellel eesmärgil, et kohalik kogukond saaks otsustada, millistes asukohtades elektrit toota ning ka ise osaleda taastuenergia tootmises, sai loodud Energiaühistu. Energiaühistu on grupp inimesi, kes tulid kokku, et ühistulises vormis ise osaleda taastuenergiaparkide rajamises. Toome „teeme ise“ mentaliteedi ka energeetikasse. Meie liikmete seas on keskkonnakaitsjaid, ettevõtjaid, arhitekte, kunstnikke, energeetikuid, ametnikke – esindajaid kõigist eluvaldkondadest, kelle jaoks on oluline, et enda kohalikku kogukonda kaasates ja keskkonda arvestades saaks ise taastuenergiat toota.

Ühistuline vorm tagab, et kõik kogukonna liikmed saavad võrdsetel tingimustel osaleda – igal liikmel on üks hää vaatamata rahalise panusele. Erinevalt näiteks osühingust, kus hääleõiguse suurus sõltub sissepandud kapitalist.

Valdav osa kogukonna elanikest ei ole energeetikud. Peale avalikku koosolekut, kus räägitakse päikese- või tuuleparkidest, helistame nõu küsimiseks vanale tuttavale või proovime guugeldades leida kinnitust või vastuväidet kuuldule. Energiaühistu mõte on olla see vana hea tuttav, kes jagab enda liikmete teadmist ja kogemust teiste ühistu liikmetega. Nii tehes saame liikuda kiiremini edasi ning igaüks omas nurgas ei pea kõike otsast peale tegema.

Ise omanikeringis olemine võtab madalamaks ka emotsionaalse fooni, mis on viimastel

aegadel inimestel tuule- ja päikeseparkide osas tekkinud, kui ettevõtjad on soovinud kellegi nii-öelda tagahoovis taastuenergiat toota. Olles ise osanik “tagahoovi taastuenergiapargis”, on väga selge ka ka kohalik kasu - ise toodan, ise kasutan, ise võidan.

Päikeseparkide rajamine on jõukohane juba ka majapidamise tasandil. Kogukondlikud pargid annavad võimaluse osaleda ka neile majapidamistele, kel pole piisavalt vahendeid ja teadmisi või on lihtsalt puude varjus. Tuuleparkide rajamine iseseisvalt ei pruugi olla ühistutele veel jõukohane, kuid energiaühistu on parim viis, kuidas kogukond enda soovid tuuleparkide arendajatele edastab ja kohalikke huvisid kaitseb. Miks mitte teha koostööd ja saada energiaühistule osalus rajatavas tuulepargis? Siis jääb igast toodetust kilovatt-tunnist kindel osa kogukonda.

Kogukonna liige on ka kohalik omavalitsus ning praegu on ettevalmistamisel seaduse eelnõu, mis lubaks ka kohalikul omavalitsusel osaleda energiaühistus ning toota ise endale elektrit. See oleks suurepärane võimalus kohalike inimeste ja omavalitsuse koostöös. Näiteks rajada üheskoos mõne ühiskondliku hoone katusele päikesepark – energiaühistu saab endale stabiilse elektritootmise tarbija ning omavalitsus ei pea investeerima enda piiratud rahalisi ressursse, vaid saab neid kasutada logopeedi või muusikaõpetaja palkamiseks.

Häädemeeste valla 2020-2025 arengukava on avatud ettepanekuteks ning selles valguses on kõige õigem aeg vaadata enda kodukohas ringi pilguga, kuhu meie kogukond võiks enda taastuenergiaparki rajada. Julgustan arutlema naabritega ning täita ettepanekutega arengukava kogukonnaenergeetika peatükk. Meil on juba tekkinud hea koostöökontakt huvilistega Häädemeeste kogukonnast ning loodetavasti liigume energiaühistu asutamisega jõudsalt edasi.

Toon välja üheksa põhjust, miks energiaühistu loomine on väärt mõte:

- Kohalik omand – taastuenergiapark kuulub kohalikele inimestele.
- Omavahelise dialoogi teke – olles ise omanikud, on palju lihtsam leida koosmeelt kogukonna

- ühisele projektile.
 - Teadlikkus – ühistulises vormis kaasatakse ühtsesse informuumi kõik osalised ning jagatakse teadmisi energeetikaküsimustes.
 - Konfliktide ennetamine – ühistuline tegevus põhineb konsensusel ja koostööl, mis võimaldab ära hoida konfliktsete olukordade tekkimise.
 - Madalamad investeeringukulud – kuna kiire kasumi teenimine ei ole peamine eesmärk, siis on võimalik valida kohalikku keskkonda kõige sobivamad tehnoloogiad.
 - Madalamad võrgukulud – tarbides ise kohapeal toodetud elektrit, säästame võrgutasudelt.
 - Demokraatlik tegevusvorm – ühistuline tegevusvorm võimaldab kaasata kõik huvitatud kogukonna liikmed. Riiklikul tasandil muutub demokraatlikumaks terve energiasektor, sest elektritarbijad saavad ka ise hakata elektritootjateks, mis on seni olnud vaid suurte monopolide mängumaa.
 - Säästva tarbimise lahenduste näitlikustamine – kohalik energiatootmine teeb säästva arengu lahendused mõistetavaks ja toob need koju kätte.
 - Osalemine – energiaühistus osalemine annab kogukonna liikmetele võimaluse ise otsustada ja kaasa lüüa kohalikus taastuenergiatootmises ning anda panus ka üleriiklikku, ja võib juba öelda ka ülemaailmsesse, rohepöördesse.
- Vaatame enda ümber ringi, kus võiks taastuenergiat toota, mitte ärme lase endale öelda, kus seda peaks tegema. Energiaühistu on igati valmis jagama enda kogemust ja teadmisi kogukonnaparkide rajamisel. Ma ei söanda end pidada küll kohalikuks, kuid mu isapoolne suguvõsa on pärit Soometsast ning vanemate maakodu Sookülas. Seega satun sageli Kabli randa ujuma ja Tolkuse rabarajale lastega jalutama. Pärnus üleskasvanuna soovin, et Pärnumaa haaraks kinni võimalusest kujuneda Eesti taastuenergia piirkonnaks, sest tuule- ja päikeseenergia potentsiaal on siin suur ning kohalikke kogukondi õiglaselt rohepöördesse kaasates suudame säilitada ka kvaliteetse elukeskkonna.

Märt Helmja
Energiaühistu juht

1. JUULIL 2021
KELL 15.00

**RMK KABLI KÜLASTUSKESKUSES
KOGUPERE TEEMAPÄEV
„LENNAKE MESIPUU POOLE!“
KELL 19.00 ÖÖÜLIKOO**

Päevakava:

Uudistame Piotr Socha illustratsioonidega raamatu „Mesilased“ põhjal koostatud näitust

Mekime Meekohvikust hädä ja paremat Soetame Meetoteid

Töötubades laseme näppudel käia

Uurime vaatlustarus Mesilaste elukorraldust

Lahendame lähedasti viktoriini ja ÖÖÜLIKOOlis ajame juttu bioloog Liisa Puusepaga, Tallinna Linnaeesinike Seltsi juhatause liikme Erki Naumanise ja Eesti Nukufilmi juhi Mait Laasiga.

Üritus on kõigile tasuta!

Üritus saab teoks koostöös - Poola Vabariigi Suursaatkond Tallinnas, RMK, Häädemeeste Hää ja MTÜ Kabli Külaselts

HÄÄDEMEESTE HÄÄ suvi 2021

01.07

Kell 15.00 RMK Kabli külastuskeskuses
TEEMAPÄEV „LENNAKE MESIPUU POOLE“ Tasuta

Näitus Piotr Socha illustratsioonid raamatust „Mesilased“ Meekohvik, töötöad, viktoriin. Ööülikoolis räägivad Liisa Puusepp, Erki Naumanis ja Mait Laas. Sündmus toimub koostöös PV suursaatkonna-, RMK- ja Ööülikooliga.

02.07

Kell 20.00 Laiksaare Ristija Johannese Õigeusu kirikus, Urissaare Külas **MÕTISKLUSKONTSERT** Pilet 12 €

Kristo Kõo - barokk-kitarr, teorb, Villu Vihermäe - viola da gamba. Mõtisklused – ülempreester Ardalion Keskküla.

03.07

Kell 20.00 Treimani rahvamajas Pilet 5 €

SUVEÕHTU TANTSURÜTMIS ANSAMBLIGA TREFFUNX

05.07

Kell 18.00 Treimani rahvamajas **SUVEKINO**

06.07

Kell 19.00 Nurka Talus

MAASIKA MUUSIKA - õhtusöök sopran Triin Lellepiga Ainult eelbroneerimisega +372 501 9766 Pilet 69 €

08.07

Kell 20.00 Tuisuliiva puhkemajas

ROOTSI TEEMALINE ÕHTUSÖÖK Pilet 45 €

09.07

Kell 21.00 Nigula rabas

TÄISKUUMATK Pilet 15 € (sis piknikku matka lõpus.)

Alates 14. eluaastast. Eelbroneerimisega +372 5656 1373

10.07

Treimani rahvamajas

PÄRNU FOTOKLUBI 2020. AASTA ÜLEVAATENÄITUS

10.07

TREIMANI AVATUD HOOVIDE PÄEV

Kell 11.00 Treimani tutvustav ringkäik

Kell 12.00 avatakse väliskohvikud, erinevad etteasted, viktoriin, Treimani raamatukogu 100. aastapäeva tähistamine.

Kell 20.00 ansambli "Revals" kontsert

Kell 22.00 esineb ansambel "Mohiito" Pääse õhtusele kontserdile 10 €

11.07

Kell 20.00 Uue-Jaani Talus

HINGEKOSUTUSÕHTU VÄELAULUDEGA Pilet 15 €

Tom Walsberg & Sõbrad

12.07

Kell 18.00 Treimani rahvamajas **SUVEKINO**

13.07

Kell 19.00 Tuisuliiva puhkemajas

TEATRIETENDUS „NUTA VÕI NAERA“ Pilet 19 € / 17 €

Komöödia kahes vaatuses

Hendrik Normann ja Brigitte Susanne Hunt

13.07

Kell 20.00 Treimani Kalbuse maja õuel

KONTSERT „RUHNU LOOD JA LAULUD“ Pilet 10 € / 7 €

Karoliina Kreintaal, Sänni Noormets, Lee Taul, Kairi Leivo

14.07

Kell 20.00 Treimani Lepaõuel

MUUSIKALINE LUULELAHING Pilet 10 € / 7 €

Contra - Kristiina Ehlin - Silver Sepp ja üllatusküaline Lätist

16.07

Kell 11.00 RMK Kabli külastuskeskuses

LASTEHOOMIK Pilet 5 €

Lastele al. 3. a (koolieelikud koos täiskasvanutega). Kestvus umbes 1,5 h

Vanematele tasuta

16.07

Kell 20.00 Treimani Kivistiku õuel

Kalle Kivistiku autoriplaadi **“KALEVI KOJUTULEK”** Pilet 5 €

ESITLUSKONTSERT

17.07

Kell 20.00 Häädemeestel Rannaniidul

Elektriteatri ekraanil **„KESKEA RÕÕMUD“** Pilet 8 € / 4 €

17.07

Kell 19.00 Treimani rahvamaja peoplatsil

LAULUPÄEV “MUUSIKA ON RÕÕMU JAKS” Pilet 5 €

Esinevad segakoorid Audrust, Paikuselt, Pukast, Sindist, Torist, Treimanist, Tõstamaalt, Uulust ja rahvatantsijad koduvallast ning Võhma puhkpilliorkester.

Peale kontserti simman ansambliga Vanad Sõbrad

18.07

Kell 11.00 Timmkanali raudteejaamast Iklani

Autoretik mööda vana raudteetammi

„JAAMAHOONED MÄLETAVAD JA JUTUSTAVAD!“

Retk toimub oma transpordiga ja kestus umbes 4 h.

Info ja registreerimine +372 5698 0136 Pilet koos kehakinnitusega lõppjaamas 15 €

18.07

Kell 19.00 Kabli Rannakodus

Ansambli **„JÄÄÄÄR“ JUUBELIKONTSERT** Pilet 15 €

21.07

Kell 20.00 Kosmonautika Puhkekeskus

KOSMOSE KOLMAPÄEV Pilet 15 €

Tafenau ja Agan **“REIS ÜMBER MAAILMA”**

21.07

Kell 19.00 Häädemeeste Seltsimajas

Häädemeeste Huviteatri esietendus

„PEATÜKKE EESTLASE KÄSIRAAMATUST“ Pilet annetusena Häädemeeste Huviteatrile 5 €

22.07

Kell 19.00 Häädemeeste Seltsimajas

PÄRIMUSETENDUS Marta Mäesalu jutustuste põhjal “...minu emaema olli minu emale seda kõnelnu.” Pilet annetusena Häädemeeste Huviteatrile 5 €

23.07

Kell 19.00 Häädemeeste Seltsimajas

Etendus **„JUTT JUMALA ÕIGE“** Pilet annetusena Häädemeeste Huviteatrile 5 €

23.07

Kell 22.00 Kabli rannapidu

DJ RIHO PRUUL, DJ MARKO KIVISALU, DJ ANDRUS PIRSO Pilet 7 €

24.07

Kell 19.00 Häädemeeste Seltsimajas

HÄÄDEMEESTE TEATRI JUUBELIPIDU

25.07

Kell 11.00 Ekskursioon „MASSIARU JA URISAARE KÜLAD OOTAVAD KÜLLA”

Tuur toimub oma transpordiga. Kestus umbes 3 tundi.

Info ja registreerimine +372 5698 0136 Pilet koos hõrgu ampsuga 15 €

28.07

Kell 20.00 Kosmonautika Puhkekeskuses

KOSMOSE KOLMAPÄEV Riho Sibul ja Jaak Tuksam Pilet 15 €

29.07

Kell 17.00 **RATTARETK** Rannametsa

Retk toimub oma jalgrattaga. Kestus umbes 4 h.

Info ja registreerimine +372 5661 0870. Osalustasu koos kehakinnitusega 15 €

31.07

Kell 19.00 Võiste Filharmooniumis

Kontsert **“ÖNNIS AEG”** Pilet 10 €, pensionärid ja õpilased 5 €.

01.08

Kell 12.00 **35. KODUKANDIPÄEV** Häädemeestel

Paadiralli häädemeeste jõel

Jalutuskäik Vallamajast kõrtsi-koolimajani

Kell 18.00 Marko Matevere ja Peep Rauni merelaulude kontsert Häädemeeste Seltsimaja hoovis

Pilet 8 € / 4 €

05.08

Kell 15.00 Treimani rahvamajas

AKVARELLI KURSUSLASTE NÄITUSE AVAMINE

06.08

Kell 20.00 Häädemeeste Seltsimajas

HANNO PADARI PLAADIESITLUSKONTSERT

“TEINE VAATUS” Pilet 15 € / 10 €

Kontserdil kõlavad eestikeelsed autorilaulud, mida esitavad Hanno Padari poolt kokku kutsutud muusikute kollektiiv, erinevatest Eestimaa paikadest.

07.08

Kell 16.00 Kabli Seltsimajas

PURJELAEVAD 160. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE

13.-14.08

Metsapööl, Lapite talus **METSA POOLE FESTIVAL**

Esinevad Indrek Tammoja, Atko Remmel, Ain Raal, Aveliina Helm, Siim Rikker, Lembit Saarsalu, Harry Pajuri, Kristin Kalnapenk, Tõnis Mägi, Boris Lehtlaan jpt.

Festivalil osalemise hind:

R õhtu 10 € / 15 €	Soodushind MTÜ Rannamännikute
L terve päev 15 € / 20 €	kaitseks liikmetele ja eakatele.
R + L 20 € / 30 €	Lapsed tasuta.

20.08

Kell 19.00 Tahkurannas Kontsantin Pätsi

mälestusmärgi juures **TULEDEÖÖ ROMANTIKA** Pilet 13 €

Pop-folk tantsurühma Uppsar ja ansambli Antsud koostöös sündinud fantaasiarikas muusikaline tantsuetendus "Üle vee - Leigeri lugu".

28.08

Kell 20.00 Häädemeeste Seltsimaja hoovis

MAANDUS: PLANEET Pilet 10 €

Häädemeeste Hää